

Dotazníky

Now we're conducting a poll to prove that the American people are behind our great movement.

QUICK POLL: Do you stand with President Trump? >>

I Stand With President Trump >>

I Believe Democrats & Fake News >>

Základní “pravidla”

- Dobrý dotazník je obtížné sestavit.
- Špatný dotazník je obtížné analyzovat.

- Otázky musí něco jednoznačně měřit.
- Respondent musí chtít odpovídat.
- Uvědomit si, že respondenti lžou.

Cíle sběru dat

validita

- aneb otázka opravdu měří to, co nás zajímá

reliabilita

- aneb měří to vždy stejně

nezaujatost

- otázka nijak systematicky nezkresluje odpovědi

rozlišitelnost

- odpovědi se nepřekrývají a pokrývají celé spektrum

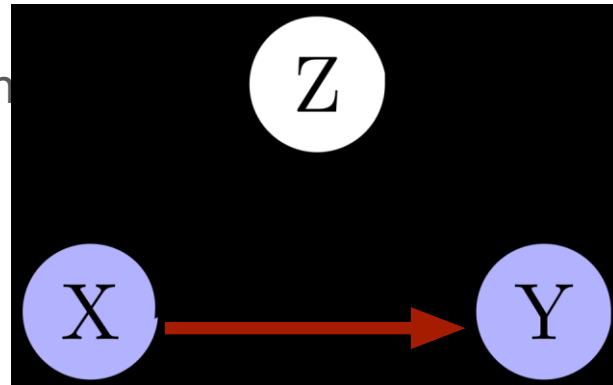
Obecné kroky

- 1) definování cílů výzkumu, aneb co chceme vůbec zjistit
+ průzkum literatury a dřívějších šetření
- 2) definování hlavních konceptů a veličin, které k tomu potřebujeme
- 3) návrh dotazníku
- 4) test, pilotní studie a kritika dotazníku
- 5) sestavení finálního dotazníku
- 6) sběr dat
- 7) analýza

Typy proměnných

Již při tvorbě dotazníku a stanovení měřených hodnot je dobré znát rozdělení proměnných. Aneb co bude:

- nezávislá proměnná (predictor) - X
- závislá proměnná (outcome) - Y
- “zavádějící” proměnná (confounder)

Terén a populace

- populace vs. vzorek
 - zkoumáme populaci, ptáme se vzorku
- koho a kde se budeme ptát a proč
 - a jaký to bude mít vliv na odpovědi?
- forma administrace
 - poštou, osobně, online, telefonicky, ...
 - její finanční a časová náročnost
- i forma sběru může vnést zaujatost
- kolik odpovědí potřebujeme?
 - několik desítek pro každou zkoumanou kategorii/koncept
 - potřeba počítat s očekávanou návratností

Struktura dotazníku

- bude se lišit podle terénu, cílové populace i formy administrace
- na pořadí záležití, otázky by měly navazovat
- nejdůležitější, nejobecnější a nejjednodušší otázky spíše ze začátku
 - otázka osobních a demografických dat
- dlouhý dotazník nám sice hodně zodpoví, ale bude mít malou návratnost
 - tj. neptat se na zbytečnosti
- forma otázek také ovlivní návratnost
 - např. příliš osobní, nebo obtížně zodpověditelné
- i cílová skupina a forma dotazníku ovlivní návratnost
- je naprosto nutné předem testovat

Typy otázek

- uzavřené jsou téměř vždy lepší
 - vyšší návratnost
 - jednodušší interpretace a analýza dat
 - jednoznačnost odpovědí
 - jedna/více možností, ano/ne, matice, pořadí, ...
- otevřené otázky jsou jednodušší pro tazatele
- polarita otázek
 - „BSS405 je užitečný předmět: nesouhlasím<----->souhlasím“
 - „BSS405 je zbytečný předmět: nesouhlasím<----->souhlasím“
 - „BSS405 je předmět: zbytečný<----->užitečný“
- podmíněné otázky
 - aneb pokud někdo odpoví, že má jen základní vzdělání, nemá smysl se ho ptát, jakou studoval vysokou školu

Mrs. Porter's 2nd Grade Class Survey

Please help our class as we study surveys and graphs. We would love to see how many responses we can get and all of the different places our responses come from. Each student in our class has created one of the questions in this survey.

* Required

Where are you from? (city, state, country) *

Your answer

Do you work at a school? *

- Yes
 No

Do you like ice cream? *

- Yes
 No

Which state do you like more? *

- Indiana
 Illinois

Are you a farmer? *

- Yes
 No

What kind of food do you like? *

- Pizza
 Soup

What is your favorite store? *

- Toys R Us
 Wal-Mart

Are you married? *

- Yes
 No

Do you like Pokemon? *

- Yes
 No

What kind of animal do you like? *

- Giraffe
 Zebra

Are you on You Tube? *

- Yes
 No

Does your name start with a vowel or consonant? *

- Vowel
 Consonant

What is your favorite activity? *

- Coloring
 Board Games

Do you like Legos? *

- Yes
 No

What color hair do you have? *

- Brown
 Blonde
 Other: _____

Do you live in a house or an apartment? *

- House
 Apartment

Who is your favorite Frozen character? *

- Elsa
 Ana

What zoo animal do you like? *

- Lion
 Monkey

What is your favorite subject? *

- Science
 Math

Can you write in cursive? *

- Yes
 No

Jak se ptát aneb časté problémy

- neptat se na více věcí zároveň
- odpovědi se nesmí překrývat
- možnosti musí být vyčerpávající

- Kolik za týden vypijete piva a slivovice?
 - a) 1-5; b) 5-10; c) 10-20
- Jaký dopravní prostředek používáte?
 - a) auto; b) kolo; c) MHD
- Kolik sníte párků?
 - a) 1; b) 2; c) 3; d) 4; e) 5

- kolik dát respondentovi možností?
 - liché/sudé, s neutrální odpovědí, „bez názoru“, atp.

Další otázky a problémy

- lze závěry generalizovat?
 - záleží zejména na populaci, formě a vzorku
- nasbíráte data a pak teprve přemýšlíte jak je analyzovat a co vám řeknou
- nesmyslné intervaly
- sugestivní, zabarvené, navádějící, emotivní a vágní otázky:
 - “Souhlasíte, že je třeba chránit hranice před teroristy?”
 - “Máte špatné svědomí, když se podílíte na šikaně?”
 - “Je svoboda důležitější než bezpečnost?”
 - “Máte strach z XYZ?”
- je třeba sběr opakovat?
 - longitudinální studie nebo komparace různých populací
- skryté vlivy a předsudky
 - např. z nízké návratnosti